

V2 niemiecka broń odwetowa w Gminie Niwiska

Nie od dziś wiadomo że na terenie Gminy Niwiska znajdują się miejsca których pochodzenie związane jest z wydarzeniami z ostatniej wojny. Obszar Gminy Niwiska położony jest na obszarze byłego niemieckiego specjalnego poligonu zarządzanego przez SS którego najważniejszymi i najstraszniejszymi dla mieszkańców były poligon raketowy w Bliźnie i obóz ciężkiej pracy w Pustkowie. Z terenu poligonu raketowego Blizna wystrzeliwane były testowe pociski odrzutowe i raketowe V1 i V2 niemieckiej „vundervaffe” czyli cudownej broni Hitlera którą później w 1944 roku Niemcy użyli na masową skalę przeciwko Anglii i Europie Zachodniej. Przy pomocy V1 i V2 ostrzeliwane były min. Londyn i Antwerpia oraz wojska alianckie lądujące w Normandii.

Poszukiwania pozostałości niemieckich broni odwetowych prowadzone były na terenie Gminy Niwiska oraz sąsiednich gmin już od dawna z różnym skutkiem. Znalezienie dużych fragmentów tej broni jest bardzo trudne gdyż po upadku pocisk zwykle eksplodował i pozostały po nim tylko niewielkie fragmenty. Sami Niemcy również bardzo dbali aby żadne informacje nie przedostały się do mieszkańców. Znane są przypadki rozstrzelania przez Niemców zbyt „ciekawskich” mieszkańców Gminy Niwiska którzy wiedzeni ciekawością znaleźli się nieopacznie w sąsiedztwie upadku takiego pocisku. Za posiadanie informacji groziła kara śmierci. Tym większe uznanie i szacunek dla ludzi którzy z narażeniem życia zachowali informacje i zechcieli się dziś podzielić swoją wiedzą o tych strasznych czasach.

Powstałe w 2018 roku dla upamiętnienia 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości Stowarzyszenie Historyczne PERKUN w Trześni ma zadanie gromadzenie wiedzy o przeszłości historycznej naszego regionu. Dzięki wiedzy zdobytej od mieszkańców Gminy Niwiska udało się członkom Stowarzyszenia zlokalizować miejsce upadku pocisku V. Wg. relacji naocznego świadka pocisk rozpadł się powietrzu na dwie części, które upadły w niewielkiej odległości od siebie. Niemcy bardzo szybko zabezpieczyli miejsce upadku i prowadzili na miejscu jakieś prace następnie cały teren został zasypany i wyrównany. Gromadzenie informacji o tym wydarzeniu przez członków Stowarzyszenia trwało kilka miesięcy w czasie tego okresu przeprowadzono dwukrotnie pomiary przy pomocy sprzętu elektronicznego i dokonano próbnego wykopu podczas którego natrafiono na drewnianą konstrukcję na głębokości ok. 140 cm. Po dokonaniu tego odkrycia i po uzyskaniu zgody właściciela terenu, Stowarzyszenie wystąpiło do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie o zgodę na podjęcie prac archeologicznych. Z ramienia Konserwatora zabytków nadzór nad pracami prowadzili archeolog Grzegorz Płoskoń i Jacek Dzik ze Stowarzyszenia Relic Hunter z Przemyśla. Prowadzone w sobotę 16 listopada br. prace archeologiczne przyniosły wspaniały rezultat. Na głębokości od 3 do 4 metrów odkryto 3 duże fragmenty pocisku V2, czyli pierwszej na świecie rakiety balistycznej. Największym i najcenniejszym znaleziskiem jest zachowana w prawie idealnym stanie głowica bojowa rakiety, niestety bez urządzeń elektronicznych. Dzięki znalezionej na miejscu tabliczce znamionowej z 1942 roku można w przybliżeniu określić rok produkcji pocisku. Wszystkie znaleziska w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i władzami Gminy Niwiska zostały przekazane do Parku Historycznego Blizna gdzie po ich zabezpieczeniu będą udostępnione do zwiedzania mieszkańcom naszego regionu.

Cała akcja zainicjowana przez Stowarzyszenie Historyczne PERKUN w Trześni nie zakończyłaby się takim sukcesem gdyby nie współpraca wielu czynników a więc społecznej pracy członków Stowarzyszenia, pomocy ze strony Pana kapitana Haptasia Komendanta OSP w Niwiskach, Pani Wójta Gminy Niwiska, pomocy ze strony członków Stowarzyszenia Relic Hunter, Panu Łukaszowi Żądło z DXSTUDIO a przede wszystkim wielkie i gorące podziękowania dla Państwa Marii i Józefa Łączak właścicieli działki na której prowadzone były prace wykopaliskowe którzy nieodpłatnie wyrazili zgodę na prowadzenie prac. Wielkie podziękowania też dla wszystkich Państwa którzy w mniejszy lub większy sposób przyczynili się do tego odkrycia które poszerza wiedzę historyczną o naszej Gminie.

Krzysztof Surowiec

Stowarzyszenie Historyczne PERKUN w Trześni